

Hanna BOTA

Fiction-Ltd

Cuşca

roman

POLIROM
2026

© 2026 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Ilustrația copertei: © Magnific.com

Foto autoare: Rolland Anthony

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, Bd. Carol I nr. 4, P.O. BOX 266, 700505

București, Bd. Gheorghe Șincai nr. 9A, bl. 3A, sc. A, et. 6, ap. 18,
sector 4, 040312, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

BOTA, HANNA

Cușca / Hanna Bota. – Iași: Polirom, 2026

ISBN: 978-630-344-490-1

821.135.1

Printed in ROMANIA

Capitolul 4

Carol se simțea amețit de vârtejul gândurilor care i se învălmășeau odată cu ritmul curbelor, printre dealurile aride. De-ar ști ce voise să-i transmită Abdul când îl asigurase că nu i se va întâmpla nimic! Păi, uite, deja i se întâmplă. Se închipui sfârșind în fel și chip, fără ca ai lui să mai afle vreodată de el, un coșmar prelungit ce se amesteca din nou cu imagini din copilărie. Tot trupul îi era prins în menghina unui tremur interior pentru viața sa. Stomacul era strâns ca de gheare, vezica plină, dar îi era groază și să ceară soldatului să-l lase să urineze, fusese brutal și nerăbdător, îi vedea ura în priviri; așteptă mult, încât simți că e gata-gata să facă pe el. Până la urmă bătu în geam, printre gratii îi arată prin semne ce nevoie are. Soldatul îl privi nemulțumit, dar îi spuse șoferului să oprească, descuie lacătul și îi făcu semn să coboare.

Adia un vânticel printre colinele sterpe. Se aflau chiar în vârful unui deal, se vedea până departe; făcu niște pași înainte, din pudoare, dar soldatul îl trase înapoi și-i făcu semn să se golească chiar în drum, Carol ascultă nepăsător. Jetul țâșni îndelung, nu se mai oprea, prizonierul își îndepărtă și mai mult picioarele ca să nu se înmoaie în urina ce se scurgea înapoi. Zarea se unduia în trâmbe de căldură; undeva, pierdute în imensitatea gălbuie, descoperi câteva cămile păscând leneș, pășind lin pe picioroangele lor ca de doi metri, maiestuoase

în nepăsarea lor. Își aminti cu toată intensitatea primul lui contact cu deșertul, înainte de excursia la Kairouan, orașul sfânt.

Întâlnirea cu deșertul a fost ca întâlnirea cu marea, ar fi putut să spună, ca atunci când, pentru prima dată, în studenție, se trezise față în față cu ea și i se pusese un nod în gât: stătea în fața nemărginirii și realiza că nemărginirea chiar există, că face parte din ființa lui. Dar a fost mult mai mult de-atât! În momentul întâlnirii cu deșertul, își aminti, toate gândurile i s-au făcut mici, s-au scuturat în nisip, doar privea linia orizontului care se unduia lascivă, ademenitoare. Câtă libertate! Râdea deșertului privindu-l în față, nu cu sfidare, nici cu obediență, știind că are putere să anihileze orice și pe oricine, definitiv, ca o fiară neîmblânzită. Nu râdea cu supunere și teamă, slugarnic, râdea de parcă s-ar fi întâlnit cu egalul lui, cu cel care îl făcea să fie el însuși, pentru că se întregeau: nemărginirea avea nevoie de omul care poate s-o recunoască și s-o supună, căci da, el, minusculul, putea s-o înghită; simțea că ea încăpea, desigur că încăpea în celulele neuronilor lui care, în lungimea lor, puse cap la cap, ar putea înconjura planeta, încăpea în sufletul lui rupt din Dumnezeu.

Ce mi-aș fi dorit în acel moment, își reaminti el, era ca, intrând mai adânc în pustie, să nu mă întorc până nu simt saturația. Ca atunci când, îndrăgostit fiind, vrei să rămâi cu iubirea lângă tine... Și vrei să rămâi mai mult, mai mult. Până la urmă obosești, pentru că sângele și carnea au limitele lor, și adormi. Aș fi vrut să adorm cu deșertul în brațe până să știu că pot să plec, deoarece de-acum ne aparținem, am pus stăpânire unul pe altul. Da, mi-era dor să rămân până nu ne mai eram străini unul altuia. Știind că, dacă plec, nemărginirea va rămâne în mine definitiv. Era de înțeles Ahmed, beduinul care conducea lanțul de cămile, erau de înțeles

iubirea lui pentru deșert, strălucirea din ochii întunecați când pomenea de traseele din inima pustiei, accesibile numai lor, inițiaților în tainele nisipurilor. Asta e adevărata viață, spunea fiecare trăsătură asprită a feței lui. Avea 32 de ani, un chip naiv și încrezător, cu pielea neagră și lucioasă de african, dar când și-a încruntat fruntea privind spre dunele masive, când a cântărit din ochi ridicarea prafului la orizont, dâra galbenă care în câteva minute a acoperit cerul și i-a umplut ochii până la lacrimi, fața lui Ahmed a devenit bătrână și hotărâtă; a oprit convoiul de cămile, ele și-au întors instinctiv trupul cu spatele spre vântul viu, ca o reptilă gigantică, și au rămas într-o pasivă așteptare, calme și plictisite.

Cum să fotografiezi o furtună de nisip? Aparatul nu făcea față năvălirii nisipului, blocându-se la fiecare deschidere a obiectivului, așa că a renunțat, oricum nu putea fotografia trăirea. Se dovedea neînchipuit de rece vântul acela. Nu era nici pe departe siroco, vântul uscat și fierbinte, acum nu e vremea lui, spunea Ahmed, așa că fiecare și-a strâns mai tare pe lângă corp *jelabie*, pelerina de lână în dungi gri, de beduin. Era moale și aspră în același timp, lungă până la glezne, te apăra de nisip, iar *șeșul*, înfășurat peste obraz, apăra nările și gura, doar ochii se vedeau din toată învăluirea aceea de șal de tuareg, dar tot nu scăpai de invazia de nisip. Se simțea printre dinți, sprâncenele și genele erau pline, mușcai micile grăunțe între măsele și oricât adunai saliva în gură ca să le înghiți sau să le scuipi, ele tot acolo rămâneau. Și a râs în continuare, își aminti Carol, creștea o bucurie în sine, încât i se păru absolut normal ca deșertul să-l primească astfel, cotropindu-l.

Se simțea ca un demiurg care se salută cu infinitul. Luă un pumn de nisip și îl strânse, ca să nu-l ia vântul, tresări, era ca de mătase, o catifea curgătoare, o șopârlă vie. Nisipul Saharei i se păru altfel decât orice nisip

întâlnit pe suprafața pământului: nu granulos, era praf, un praf moale și catifelat ca praful de cretă pisat mărunț, doar în gură și în ochi îi simți asprimea, simți că nu se înmoaie cum se înmoaie creta, trebuie să-l scuipi sau să-l înghiți cum înghit găinile pietricelele. A înțeles de ce este suficient un vârtej cât de mic, pentru ca nisipul să se ridice la cer. Apoi, brusc, vântul se opri și totul deveni atât de straniu, perdeaua de nisip ridicată în cer căzu, dar nu repede, ci cu încetinitorul, acoperindu-i ca o pătură galbenă. Când și-a ridicat ochii spre orizont, în față se limpezea din nou nemărginirea. Ar fi vrut să nu se mai întâmple nimic, doar să intre tot mai adânc în deșert, fără gânduri, fără întrebări, fără alții în preajmă. Liber. Ca să rămână până își aparțin unul altuia. Dar nu a intrat, nu atunci, a amânat din nou. Mereu a amânat lucrurile. Și a rămas doar cu dorul de a cunoaște deșertul din inima lui. Ce întâlnire, ce amintire!

Urina îi stropi vârful pantofului stâng, dar ce plăcută era ușurarea. A așteptat nemișcat să cadă și ultima picătură în praful drumului. Soldatul nu l-a grăbit, părea și el mulțumit de o destindere musculară, în orele tensionate ale supravegherii observase că bărbatul nu are nicio intenție de evadare, de violență sau nesupunere, ce fără reacție sunt europenii ăștia, gândi musulmanul, niște papă-lapte, fricoși, fără inițiativă, te și miri cum de s-au dezvoltat țările lor atât de mult, când n-au în ei nicio vână! Îți vine să-i scuturi, îți vine să-i bați. Dar, de-acum, tot mai mulți frați musulmani vor invada Europa. Europa va fi a lor. Tot globul pământesc, până la urmă. Merită bătuți, să tot dai până te răcorești!...

Cămilele se apropiau, puteau fi chiar numărate, culoarea lor asemănătoare cu cea a dealurilor deșertice se contura ca un desen prin marea moartă a imensității. Fiecare pas făcut – o imagine ce se recompunea cu

încetinitorul. De parcă secunde se distanțau și treceau prin ele cu o oarecare întârziere, cu lene. Ce imensitate de spațiu! Carol se înfioră de plăcerea revederii deșertului. În fața lui, neîngrădirea! Poate doar deșertul înseamnă adevăratul spațiu, adevărata libertate, acolo unde omul *nu poate* trăi! Oricum, acum e prizonier...

Atunci simți o izbitură, simți cum ceva, o forță din spate, de la ceafă, îl trânteste la pământ. În praful drumului. Căzu cu genunchii în propria lui urină. Nici nu sesiză durerea, doar mai târziu. Dădu cu gura de pământ. Apoi, bocancul soldatului în coaste. De undeva, prin vâjăitul urechilor, de departe, auzea cum omul țipă, dar nu reușea nicicum să înțeleagă ce vrea de la el. Nici ce se întâmplă cu adevărat. Instinctiv, își acoperi fața cu mâinile încătușate, ascunzând-o între antebrate. Loviturile nu conteneau: acum, cu patul puștii. Aspre, dure-roase. Iată, va muri, aici e capătul! își spuse.

Cămilele, deșertul..., icniturele din gâtlee îi ieșeau de la sine, fără să vrea. Deși izbiturile nu încetau, când de-o parte, când de alta, acum reușea să înțeleagă mai bine sensul câte unui cuvânt, nu erau în franceză, i le spunea în arabă: mori... te omor eu cu mâna mea, împutit de... nenorocit, străin și animal, și animal, mori... Da, moartea. E acum. Ce frică îi fusese. Dar acum e liniște. Moartea nu e nimic. E doar liniște. Să intri în deșert adânc de tot, până dincolo de tine. Mori, animal ce ești, animal, străin nenorocit!

Simți țeava rece a puștii apăsându-i gâtul, ținându-l de pământ. Va trage, acum va auzi împușcătura. Da, sigur. Moartea! *Lucrurile merg până la capătul lor. Fără urmă de teamă, de neîmplinire, de lucru nefăcut sau făcut greșit. Doar împăcare. Un sentiment că toate sunt cum trebuie să fie. Ca un vâl care dispare și te lasă să vezi sensul, înțelegând că lucrurile toate își au rostul lor, dincolo de logica minții, dintr-o logică universală*

mult mai complexă. Căci toate se întorc. Nu îl învinuia: omul acesta lovește deoarece cândva a fost lovit și el, popoarele noastre sunt acum la cârma lumii, înainte au dominat arabii, apoi roata se întoarce spre alții. Ce sentiment straniu! Secundele erau dilatate și totul se mișca încetinit.

Țeava puștii nu-i mai apăsa gâtul. Loviturile încetară. Liniștea se întetă. Liniștea de dincolo, acum și liniștea din jur.

Într-un târziu auzi cum șoferul țipa agitat, se răstema la soldat, se luara la bătaie. Îl omor, cum poate să fie atât de prost, de slab, de nenorocit, uite cum nu e în stare să lupte, să se apere. Nici nu-i pasă de viața lui, nu merită nici cât un câine mort. Știu că mi-au zis să am grijă de el, dar uită-te și tu, merită bătut, merită omorât.

Mâinile șoferului îl întoarseră pe prizonier, ah, îl dureau tot corpul. Era viu și liniștea dispăruse, îi curgea sângele din nas și din gură în țărână, șoferul trăgea de el să-l pună pe picioare. Ce amețit era! Și împăcat. Ca atunci când în copilărie se lăsa bătut de băieți, prea îi era frică să dea, era mare și cu mână grea, aflase de la mama lui, când omorâse puișorii de găină doar strângându-i în pumni de dragul moliciunii lor: vai, maică, să nu cumva să dai în copii, că ai mână grea. Îi era frică doar de puterea lui mare, să nu facă rău cuiva. Dar acum nu avea de ce să se apere. Lucrurile sunt *altfel* împărțite pe lumea asta. Acum *văzuse*.

Ajutat de șofer, urcă din nou în spate, în cușcă. Se schimbase totul. Doar câteva minute, o oprire, un urinat, o amintire și... moartea care schimbă totul. Niciodată n-a mai fost atât de *în moarte*, ca acum. Parcă trecuse *dincolo* și, iată, s-a întors fără să fi cerut întoarcerea, neașteptat, ca un dar de trăit. Nu e pe merit. S-a ajuns